

THE ACADEMY OF MANAGEMENT
AND ADMINISTRATION IN OPOLE

SOCIAL AND ECONOMIC
ASPECTS OF SUSTAINABLE
DEVELOPMENT OF REGIONS

**СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ
АСПЕКТИ СТАЛОГО
РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ**

SPOŁECZNE I EKONOMICZNE
ASPEKTY ZRÓWNOWAŻONEGO
ROZWOJU REGIONÓW

II

The Academy of Management and
Administration in Opole

***SPOŁECZNE I EKONOMICZNE ASPEKTY
ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU REGIONÓW***

***SOCIAL AND ECONOMIC ASPECTS OF SUSTAINABLE
DEVELOPMENT OF REGIONS***

***СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
РЕГІОНІВ***

Monograph

BOOK II

Edited by Alona Ohienko

Tadeusz Pokusa

Opole 2018

ISBN 978-83-62683-52-9

Social and economic aspects of sustainable development of regions, Book 2. Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2018; ISBN 978-83-946765-1-3; pp.292, illus., tabs., bibls.

Editorial Office:

Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu
45-085 Polska. Opole, ul. Niedziałkowskiego 18 tel. 77
402-19-00/01 E-mail: info@poczta.wszia.opole.pl

Recommended for publication
by the Academic Council Mykolaiv V.O.Sukhomlynskyi national university
(Protocol No. 3 of June 20, 2018)

Reviewers

prof. dr hab. Marian Duczmal, prof. dr hab. Victor Mozgovyi

Editorial Board

*Wojciech Duczmal, Alona Ohienko, Mykola Ohienko, Tadeusz Pokusa,
Volodymyr Lagodiienko, Ruslan Skupskiy, Sławomir Śliwa, Larysa Kyienko-
Romaniuk, Lyudmila Matochnyuk, Tetiana Halych.*

Publishing House:

Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu 45-
085 Polska. Opole, ul. Niedziałkowskiego 18 tel. 77 402-
19-00/01

200 copies

Authors are responsible for content of the materials.

ISBN 978-83-946765-1-3

© Authors of articles, 2018
© Publishing House WSZiA, 2018

TABLE OF CONTENTS

Introduction.....	7
Part 1. ENSURING SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF REGIONS AND MANAGING CHANGES IN ENTERPRISES IN CONDITIONS OF INTERNATIONAL INTEGRATION PROCESSES ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ ТА УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ В УМОВАХ МІЖНАРОДНИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	
1.1. Institutional providing of social coordination Інституційне забезпечення соціальної координації (<i>Nataliia Havadzyn, Jadwiga Ratajczak</i>).....	10
1.2. Improvement of management system cash flows at metallurgical enterprises Вдосконалення системи управління грошовими потоками на металургійних підприємствах (<i>Olga Bassova, Tadeusz Pokusa</i>).....	19
1.3. Improving the quality management system at industrial enterprises of Ukraine Удосконалення системи управління якістю на промислових підприємствах України (<i>Hanna Burdelna, Hanna Degtyar</i>).....	29
1.4. Financial instruments for the supporting of small business infrastructure subjects in the region Фінансові інструменти підтримки суб'єктів інфраструктури малого бізнесу в регіоні (<i>Ruslan Danyleychuk, Wojciech Duczmal, Mariana Zhytnikovich</i>).....	36
1.5. Problems of reproducing labor potential in rural areas (<i>Kateryna Didur</i>).....	46
1.6. The methodological approaches to assessing the financial and economic security of the enterprises in the agrarian sector Методичні підходи оцінки показників фінансово-економічної безпеки підприємств аграрного сектору (<i>Olena Dovgal, Mykola Kravchenko, Uliana Andrusiv, Anastasiya Datsenko</i>).....	55

	післядипломної педагогічної освіти з метою розвитку у вчителів професійної компетентності (<i>Larysa Kovalenko</i>).....	197
2.3.	Student's culture of culture as the basis for the successful professional activity of the future teacher Культура мовлення студента як основа успішної професійної діяльності майбутнього вчителя (<i>Valentina Maruschak</i>).....	209
2.4.	Influence of the latest information technologies on the formation of professional qualities of cadets-border guards Вплив новітніх інформаційних технологій на формування професійних якостей курсантів-прикордонників (<i>Lyudmila Matochnyuk, Kateryna Demyanyuk</i>).....	215
2.5.	Educational strategies in the vector of civilizational progress (<i>Natalia Polischuk</i>).....	222
2.6.	Модель поведінки особистості у складних життєвих ситуаціях Model of person's behavior in difficult life situations (<i>Marina Pryshepa</i>).....	232
2.7.	Features of logical and mathematical teachers' training in the light of the requirement of new ukrainian school conception Особливості логіко-математичної підготовки вчителів у світлі вимог концепції «нова українська школа» (<i>Kvitoslava Avramenko, Lubov Rekheta</i>)	241
2.8.	Formation of future elementary school teachers' ecological competence in conditions of education for sustainable development Формування екологічної компетентності майбутніх учителів початкової освіти в умовах освіти для сталого розвитку (<i>Sichko Iryna</i>).....	249
2.9.	The effect of mass-media on the emotional and sensitive spheres of a person Вплив інформаційних засобів на емоційно-почуттєву сферу особистості (<i>Mykhailo Tomchuk, Serhii Tomchuk</i>).....	260
2.10.	Peculiarities the development of the educational space of the Ukrainian SSR in the second half of the twentieth century Особливості розвитку освітнього простору УРСР в другій половині XX ст. (<i>Iryna Khomytovska</i>).....	266
	ANNOTATION.....	275
	ABOUT OF AUTHORS.....	285

10. Стефанків О.М., Максимович О.М. Раціоналізація природокористування в АПК та формування екологічної свідомості населення: монографія / Стефанків О.М., Максимович О.М. – Івано-Франківськ: Сімик, 2012. – 180с.

11. Татур Ю.Г. Компетентность в структуре модели качества подготовки специалиста // Высшее образование сегодня. – 2004. – № 3. – с. 20-26.

12. Шапран Ю. П. Сутнісні ознаки, структурні компоненти і вимірювання екологічної компетентності студентів-біологів педагогічного університету [Електронний ресурс] / Ю. П. Шапран // Педагогічна освіта: теорія і практика : зб. наук. праць. – Кам'янець-Подільський. – Вип. 18 (1–2015). – С. 320–325. – Режим доступу: [http:// science.kpnu.edu.ua/port-folio/pedahohichna-osvita-teoriyai-praktyka/.](http://science.kpnu.edu.ua/port-folio/pedahohichna-osvita-teoriyai-praktyka/)]

13. Юмашева Л. В. Экологическая компетенция и экологическая компетентность как интегрированный результат экологического образования [Текст] / Л. В. Юмашева, И. Л. Перфилова, Т. В. Соколова // Интернет-журнал ICSEE. 2012. – № 7 (июль). – С. 157–162.

2.9. The effect of mass-media on the emotional and sensitive spheres of a person

Вплив інформаційних засобів на емоційно-почуттєву сферу особистості

Складні зміни в соціально-економічному житті українців, прагнення України до входження в європейську спільноту вимагають суттєвого покращення інформаційної культури її громадян, активних, прогнозованих змін у використанні сучасних інформаційних засобів в закладах освіти, у формуванні інформаційної компетентності особистості, яка має свої психофізіологічні особливості на кожному етапі вікового онтогенезу. У кожному віковому періоді, з врахуванням їх провідної діяльності та психологічних новоутворень, закладені певні потенційні можливості для розвитку всіх сфер особистості, в тому числі й через сучасні інформаційні системи. Поряд з цим, як свідчить практика, інформаційні засоби, які доступні для користування дітьми та молоддю можуть за певних обставин наносити й шкоду здоров'ю та особистісному розвитку і, найперше, емоційно-почуттєвої сфери.

Поряд з позитивним впливом інформаційних засобів (телебачення, комп'ютерних технологій, медіа, тощо) на формування особистості, а саме на

розвиток її когнітивної сфери, психічних пізнавальних процесів, формування світоглядних позицій, як виявлено нами, вони можуть одночасно викликати у певних випадках й деструктивні психологічні, психофізіологічні зміни, формувати у дітей цілу низку узалежнень, порушень у психоемоційній сфері. Це залежить не лише від тривалості спілкування з такими засобами, але й від змісту, емоційності матеріалу, готовності особистості того чи іншого віку до адекватного реагування на них. В залежності від віку особистості ці зміни можуть мати різний характер і неоднаково позначатися на її психічному та фізичному, фізіологічному здоров'ї.

Дослідженню проблем впливу інформаційних засобів на особистість присвячена ціла низка наукових праць вчених. Зокрема, вплив телебачення на дитину досліджували У.В.Варнава, Р.В.Павелків, Т.О.Піроженко та інші, на інтелектуальні можливості особистості У.Р.Ешбі, М.К.Кременчуцька, О.К.Тихоміров та ін., на емоційно-вольову стійкість особистості В.О.Бодров, В.Я.Орлов, А.Б.Леонова, О.П.Саннікова, О.Я.Чебикін та ін., на функції зору, опорно-рухового апарату, серцево-судинної системи Ю.Г.Григор'єв, Є.Д.Грязева, Г.Г.Демірчоглян та ін. Поза увагою науковців залишились питання негативного впливу інформаційних засобів на розвиток особистості у дошкільному – юнацькому віці.

Саме тому актуальною науково-практичною проблемою на сьогодні є дослідження особливостей деструктивного впливу вище зазначених засобів на емоційно-почуттєву сферу особистості та пошук оптимальних умов для її повноцінного розвитку у процесі використання сучасних інформаційних засобів в закладах освіти.

У зв'язку з цим нами було поставлено завдання дослідження провести пілотажне вивчення особливостей впливу медіа-, комп'ютерних засобів на розвиток емоційно-почуттєвої сфери особистості від дошкільного до юнацького віку. Для дослідження було використано комплекс психологічних методів: спостереження, аналіз особливостей взаємодії особистості з вище зазначеними засобами, усного, письмового опитування (бесіди, анкетування), тестування (проективні методики, «Опитувальник копінг-стратегій для дітей шкільного віку» І.М.Нікольської, Р.М.Грановської, тест диференційованої самооцінки функціонального стану В.А.Доскіна, Н.А.Лаврентьєва, модифікована шкала Г.Дембо – С.Л.Рубінштейна, Фрайбургський багатофакторний особистісний опитувальник (FPI), форма «В» в адаптації А.О.Крилова, методика діагностики емоційної зрілості О.Я.Чебикіна, І.Г.Павлової) та інші.

Дослідження проведено в дошкільних навчальних закладах загальноосвітніх школах, вищих навчальних закладах м. Вінниці та Вінницькій області. Загальна вибірка респондентів склала 986 осіб.

Як засвідчило проведене нами дослідження взаємодія з інформаційними засобами понад рекомендований для кожного віку гігієністами, психологами ча призводить до фізичних та фізіологічних порушень та індивідуальних змін: д появи втоми, порушень циркуляції крові, хвороб очей (синдром «сухого ока» розладів у нервовій системі, головних болів, розвитку сколіозів тощо. Ще білы відчутнішим виявився негативний вплив сучасних інформаційних технологій н психоемоційний розвиток особистості в онтогенезі.

Виявлено, що у залежності від змісту, тривалості перегляду телепередач роботи на комп'ютері, від індивідуально-типологічних особливосте особистості, її віку у дітей та учнівської і студентської молоді проявляютьс різного роду деструктивні емоційні стани, які негативно впливають на і подальший особистісний розвиток.

Надмірна взаємодія з інформаційними засобами неоднозначно впливає н стабільність розвитку особистості. Найперше, як засвідчили результати наши досліджень, всі вони різною мірою призводять до появи порушень в розвитку емоційно-почуттєвої сфери. Так, наприклад, встановлено, що у дітей дошкільної та молодшого шкільного віку (5 - 8 років), які безконтрольно дивлятьс телепередачі проявляються: поганий настрій після тривалого перегляд телепередач (25% дошкільників, 32% молодших школярів), висок імпульсивність та нездатність контролювати свої емоційні реакції та поведінк (26% - дошкільники, 36% - молодші школярі), підвищена агресивність відповіді (30% та 40%), конфліктність (45% - дошкільники, 54% - молодші школярі). Та особливості зумовлені особливою чутливістю психіки дітей до вплив інформації, яка за своїм змістом та емоційною вразливістю має деструктивні психогенний характер: теленовини, кримінальні факти, фільми (мультфільми) сценами насильства, жорстокості, трагедій тощо. Психотравматизацію діт здійснюють передачі про бойові дії військових в зоні антитерористичної операц факти кримінальної хроніки, емоційне їх обговорення батьками, близьким людьми тощо.

Особливо шкідливий вплив має подібна інформація на дітей дошкільно віку. Враховуючи, що психологічним новоутворенням цього віку є мораль самооцінка та засвоєння еталонів соціальної поведінки, а окре мультиплікаційні-, телефільми, теленовини, які демонструють сцени насильств жорстокості, у дітей починають розвиватися деструктивні емоційні прояви, ста

тривоги, страху, фобії, закладаються негативні психологічні настанови, «еталони» поведінки. На це наголошують й інші дослідники (Варнава, У.,В., 2013). Саме вони дуже швидко засвоюються, переносяться дітьми у дитячий колектив і призводять інколи до перших проявів девіантної поведінки у старшому дошкільному віці.

У молодшому шкільному віці провідною діяльністю стає учіння, а особистісними новоутвореннями (за Д.Б.Ельконіним) є рефлексія, довільність психічних функцій та внутрішній план дій. Впровадження, починаючи з другого класу, курсу «Сходинки до інформатики», використання у початковій школі комп'ютерів, при неналежній організації контролю з боку вчителів, батьків за процесом учіння дітей, окрім позитивних моментів, може також мати, як засвідчили спостереження проведені нами, й негативні наслідки впливу на психічний розвиток особистості. З одного боку комп'ютер розширює пізнавальні можливості, обізнаність учнів, посилює їх пізнавальну мотивацію, а з іншого – може призвести до заміни учнями вкрай важливих інтелектуальних операцій, дій в умі, наприклад на уроках математики, на прагматичне використання з цією метою можливостей комп'ютера. При позитивному підкріпленні такої практики з боку авторитетних дорослих, вона стає стереотипною і у подальшому може негативно позначитися на особистісному розвитку дитини, зокрема на розвитку її когнітивної, інтелектуальної сфери. Потребує більш глибокого обґрунтування, за участю вікових, педагогічних психологів, психофізіологів, зміст та технології впровадження комп'ютерного навчання у початковій школі, виключення ситуацій перевантажень учнів, надмірних захоплень їх комп'ютерними іграми та розвитку при цьому теле- та комп'ютерних аддикцій. Вони характерні, за нашими дослідженнями, для 42% учнів цього віку.

Більш складніші проблеми виникають і впливом сучасних інформаційних засобів на учнів підліткового віку. На загальну підвищену тривожність, що обумовлена особливостями їх пубертатного дозрівання, накладається ще й негативний вплив інформаційного середовища.

Провідною діяльністю підлітка є спілкування у системі суспільно-значущої діяльності, а центральним новоутворенням віку – прагнення до дорослості, пошук засобів її реалізації. Сьогодні суттєво звузилась для підлітків, старшокласників система доступних, безкоштовних соціальних інститутів, заходів (клубів за інтересами, спортивних секцій, громадських об'єднань тощо), в яких учні, особливо середніх класів могли б зреалізуватись як дорослі. Саме тому, живе, безпосереднє спілкування з ровесниками переходить у частини з них у спілкування в соціальних мережах, у віртуальному просторі, що формує у них,

потребу, звичку до перебування в сфері ілюзій, певну дереалізацію, вихід з реальної дійсності. Тривале спілкування з компютером розвиває у багатьох з них відповідне узалежнення, призводить до завчасної автономізації особистості, конфлікту зі старшими, зниження успішності та сповільнення темпу потенційно можливого у даному віці високого рівня психічного розвитку особистості. У зв'язку з цим, як засвідчили результати наших досліджень, після тривалої роботи з комп'ютером, особливо із змістом емоційно-інформаційного, ігрового характеру, у них підвищується агресивність, дратівливість (виявлено у кожного третього підлітка), знижується здатність до саморегуляції (про це заявило 75% учнів середніх класів), відбуваються суттєві зміни у формуванні їх Я-концепції.

Прагнення до дорослості схиляє підлітків до пошуку ідеалу справжньої дорослої людини (жінки, чоловіка), який на їх думку має бути сильним, мужнім, тобто героїчним. При цьому на другий план у них відходять моральні особистісні якості їх ідеалу. А тому маючи вільний доступ до телепередач, Інтернету, соціальних мереж, та враховуючи їх незначний життєвий досвід життєдіяльності, підлітки й знаходять для себе не завжди адекватні у моральному плані взірці для наслідування. Окремі з них похваляються у соціальних мережах матеріалами відеосюжетів власної деструктивної поведінки, або ж грубих взаємостосунків між ровесниками, своєю надмірністю, навіть жорстокістю. Причому таку поведінку у підлітковому віці, частіше демонструють дівчата, ніж хлопці. Це пов'язано з випередженням дівчатами хлопців у своєму фізіологічному розвитку та неадекватністю соціальних умов для ствердження ними дорослості.

Для особистості юнацького віку (у дослідженні брали участь старшокласники та студенти молодших курсів ВНЗ) також характерні поряд з позитивними, так і деструктивні психічні зміни під впливом інформаційних комп'ютерних засобів. Провідною діяльністю у цьому віці є навчально-професійна, психологічними новоутвореннями є професійні інтереси, світогляд, самосвідомість. Саме тому важливою потребою у цьому віці є пошук молодими людьми свого місця в життєвому, професійному просторі а також відповідей на численні проблеми життєдіяльності. Складна соціально-економічна ситуація розвитку українського суспільства призвела до суттєвого скорочення емоційного, неформального спілкування батьків з підлітками та старшокласниками. Саме тому відповіді на важливі і актуальні питання сьогодення, особистісні проблеми вони шукають не лише в спільноті ровесників, де вони себе почувають більш комфортно, ніж з дорослими, а й через засоби масової інформації, в тому числі через Інтернет, скайп тощо. Здебільшого така інформація є не завжди об'єктивною, вимагає переосмислення і моральної оцінки, допомоги більш

досвідчених старших, людей, які мають достатній життєвий досвід. На жаль, молодь, як правило, позбавлена такої допомоги та спілкування. А тому під впливом інформаційних засобів у частини старшокласників та студентів формуються неадекватні світогляд, мотивація до життя, деструктивні психологічні прояви (Малкін, В., М., 2008).

Так, нами встановлено, що до чинників деструктивного впливу комп'ютерних засобів на психіку юнаків та юнок відносяться як індивідуально-психологічні їх особливості, так і змістова основа інформації та тривалість роботи з такими засобами. До індивідуально-психологічних особливостей відносяться тип ВНД, темпоральні властивості і вони, на нашу думку, потребують подальшого наукового вивчення. До соціальних чинників відносяться, найперше, умови спілкування з інформаційною технікою. Виявлено, що усім юнакам та юнкам, які працюють з навчальною інформацією у комп'ютері, незалежно від тривалості роботи, притаманні досить висока саморегуляція, врівноваженість на відміну від тих, у яких домінує інформаційно-розважальний зміст діяльності. Найбільші негативні зміни в емоційно-почуттєвій сфері виявлені у старшокласників та студентів, які використовують комп'ютер: 1) як засіб для розваг (ігрові, музичні програми тощо) і 2) у випадку коли така взаємодія триває 5 і більше годин. У таких юнаків та юнок підвищується стан депресії (за результатами тестування виявлений у 40%) та знижується саморегуляція і врівноваженість поведінки та діяльності (у 55%). Результати наших досліджень добре узгоджуються з даними, отриманими іншими авторами (Кримова, Н., О., 2013).

Таким чином, важливим на сьогодні представляється пошук умов для зниження деструктивного впливу інформаційних засобів на розвиток емоційно-почуттєвої сфери особистості. З цією метою психологам, гігієністам варто виробити чіткі екологічно обґрунтовані критерії щодо роботи дітей того чи іншого віку з комп'ютерними засобами.

У подальшому, враховуючи вище зазначене, вкрай необхідна розробка та апробація для кожного віку конкретних психокорекційних програм з метою зниження деструктивного впливу інформаційних засобів на психіку дітей.

Психологам спільно з батьками, вчителями варто створити кожному учню індивідуальну програму взаємодії з інформаційними засобами. Такий супровід дозволить зберегти і покращити психічне та фізичне здоров'я дітей та молоді сприятиме більш гармонійному їх особистісному розвитку.

Література

1. Варнава У.В. Психологічні особливості розвитку захисних механізмів дітей дошкільного віку.- Дис. ... канд. психол. н. - Одеса: ПУНПУ, 2013.- 205 с.
2. Кримова Н.О. Психологічний зміст комп'ютерної діяльності як чинник емоційної стабільності студентів.- Дис. канд. психол. н. - Одеса, 2013. - 264 с.
3. Малкин В.М. Виртуальный субъект: обратная сторона глянца/ В.М.Малкин// Таврический вестник психиатрии.- 2008.- У.12 (43) .- С. 9-11.

2.10. Peculiarities the development of the educational space of the Ukrainian SSR in the second half of the twentieth century Особливості розвитку освітнього простору УРСР в другій половині ХХ ст.

Сучасне розумінням проектування та моделювання освітнього простору дає можливість реалізації повного обсягу його можливостей, а також є ресурсом підвищення його ефективності й екологічності в умовах, що мають тенденцію постійного змінення. Це певною мірою і визначає змістову характеристику ціннісної сфери майбутнього спеціаліста у будь-якій галузі виробничої та обслуговуючої сфери діяльності.

Освітній простір – це педагогічна реальність, у якій відбувається зустріч, взаємодія, осмислення і пізнання особистістю оточуючих її елементів носіїв культури, що забезпечує суб'єктивізацію і прогресивний розвиток об'єктів. Освітній простір як система педагогічних факторів та умов освоєння особистістю у процесі становлення спеціально організованого педагогічного середовища може бути об'єктом цілеспрямованого педагогічного впливу [1, с.45]. Поняття «освітній простір» з'явилося наприкінці 80-х років ХХ ст. на стику провідного поняття «простір» та ознакового – «освітній» такий, що забезпечує можливості для формування «духовного обличчя людини, яке складається під впливом моральних і духовних цінностей, що є надбанням її культурного кола, а також процесу виховання, самовиховання, впливу, шліфування, процесу формування обличчя людини» [2, с.241].

Сформовані поняття та судження щодо освітнього простору не могли бути поза увагою правлячої партії радянського керівництва. В доповіді члена Політбюро ЦК КПРС, першого секретаря ЦК КПУ товариша В.Щербицького 6 лютого 1986 р. «Звіт центрального комітету КПУ ХХVІІ з'їзду КПУ» зазначалося, що за активної участі партійних комітетів вирішується нові завдання, що стоять перед системою вищої і середньої спеціальної освіти; в поточній п'ятирічці

- 1.18. **Ruslan Skupskiy**, Doctor of Economics Sciences, Associate Professor,
Inga Shapovalova, Doctor of Economics Sciences, Associate Professor,
Mykolayiv Interregional Institute Human Development of the University
«University" Ukraine», Ukraine.
- 1.19. **Nadiia Vasylenko**, Doctor of Pedagogical, Professor,
Communal higher educational institution "Vinnitsa Academy of
Continuing Education", Ukraine.

**Part 2. EUROINTEGRATION PROCESSES IN THE MODERN
EDUCATIONAL SPACE: PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL
ASPECTS**

- 2.1. **Tetiana Halych**, Phd of Pedagogical, Associate Professor,
Communal higher educational institution "Vinnitsa Academy of
Continuing Education", Ukraine.
- 2.2. **Larysa Kovalenko**,
Communal higher educational institution "Vinnitsa Academy of
Continuing Education", Ukraine.
- 2.3. **Valentina Maruschak**, Phd of Pedagogical, Associate Professor,
Mykolayiv V.O. Sukhomlynsky National University, Ukraine.
- 2.4. **Lyudmila Matochnyuk**, Phd in Psychology, Associate Professor,
Kateryna Demyanyuk, Phd of Psychology, Associate Professor,
Communal higher educational institution "Vinnitsa Academy of
Continuing Education", Ukraine.
- 2.5. **Natalia Polischuk**, Phd of Philosophy, Associate Professor,
Rivne State Humanitarian University.
- 2.6. **Marina Pryshepa**, Practical Psychologist,
Armed Forces of Ukraine, military unit, officer-psychologist, Ukraine.
- 2.7. **Kvitoslava Avramenko**, Phd of Pedagogical, Associate Professor,
Lubov Rekheta, Phd of Pedagogical, Associate Professor,
Mykolayiv V.O. Sukhomlynsky National University, Ukraine.
- 2.8. **Iryna Sichko**. Phd of Pedagogical, Associate Professor,
Mykolayiv V.O. Sukhomlynsky National University, Ukraine.
- 2.9. **Mykhailo Tomchuk**, Doctor of Psychological sciences, Professor,
Serhii Tomchuk, Phd of Psychology, Associate Professor,
Communal higher educational institution "Vinnitsa Academy of
Continuing Education", Ukraine.
- 2.10. **Iryna Khomytovska**, Phd of Historical,
College of Mykolaiv V.O.Sukhomlynskyi National University, Ukraine.